

Валийма ва унинг одоблари

14:35 / 21.01.2025 1735

Хурсандчилик муносабати ила дастурхон ёзиб, таом тортиб, ўтказиладиган маросим валийма дейилади. Ақиқа, никоҳ ва сафардан қайтиш каби муносабатлар ила ўтказиладиган зиёфатлар ҳам валийма деб аталади.

فَأَنْتَشِرُوا طَعْمَكُمْ فَإِذَا فَادْخُلُوا دُعَيْتُمْ إِذَا: يَلَاغَتْ هَلْ لَاق

Аллоҳ таоло:

«...чақирилсангиз, кириш ва таомланиб бўлгач ... тарқалинг...», деган («Аҳзоб» сураси, 53-оят).

Шарҳ: Ушбу ояти каримада валиймага даъват, унда таом ейиш ва ундан тарқалиб кетиш ҳақида сўз кетмоқда. Демак, валийма ва унинг одоблари Қуръони Каримда зикр этилган. Бу алоҳида эътиборга сазовор ишдир.

مُكْدَحَ أَيُّغْدِ إِذِ: لَأَقَمَّ لَسَوَّهِ يَلَعُ هَلَلِ لَّصَّيِّبَنَّ لَلِ نَعُ، نَعُ هَلَلِ يَضَرَّرَمُعَنْ بَلِ نَعُ
عَسَمَّ خَلَّ هَاوَر. أَوْتَأَيِّ لَفِةَ مَيَلَوَّلِ لَلِ

Ибн Умар розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Қачон бирортангиз валиймага даъват қилинса, унга борсин», дедилар».

Бешовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ҳадиси шарифдаги ва бошқа ҳадислардаги валиймага қилинган даъватни қабул қилиб, унга бориш ҳақидаги амрни уламоларимиз турлича таъвил қилганлар.

Аввало, «Никоҳ тўйдан бошқа валиймага даъват қилинганда бориш вожиб эмас», деганлар.

Никоҳ тўйи валиймасига даъват қилинганда бориш эса Моликий, Шофеъий ва Ҳанбалий мазҳаби бўйича фарзи айн ҳисобланади.

Шофеъий ва Ҳанбалийларнинг баъзилари «Никоҳ тўйи валиймасига қилинган даъватни қабул этиб, унга бориш фарзи кифоя», деганлар.

Ҳанафий мазҳабида эса номи валийма бўлса, унга қилинган даъватни қабул этиб, иштирок этиш учун бориш мандубдир.

«Ҳадис ва ҳаёт» китоби асосида тайёрланди